

Pi paucs impediments tar fusiuns da vischnancas

Refurma territoriala e communal

DA GION NUTEGN STGIER / ANR

■ **Er en l'avegnir duain las fusiuns da vischnancas vegnir da sutensi e la refurma territoriala da surengiu. Cun preschentar il plan davart las midadas da las structurass statalas ha la regenza lantschà la discussiun en quella chaussa.** La regenza ha deliberà il rapport davart la refurma territoriala e communal. En quel preschenta ella al cussegl grond las decisiuns da princip ch'èn necessarias per realisar la strategia da refurma. En la sessiun da favrer 2011 decida il cussegl grond cocernent la dumonda da princip sch'ins vul insumma cuntinuar cun quella via plitost radicala davart las structurass statalas. Pertutgant las midadas structuralas da las vischnancas ha il cussegl grond en curt da respunder a 24 dumondas, nua che la regenza vul savair sche ella duai ir en quella direzziun en connex cun las fusiuns e cun la midada da las structurass. La finamira da la regenza è da simplifitgar las fusiuns e cunzunt da reducir entaifer ils proxims diesch onns il dumber da las 180 vischnancas sin 50 fin 100 vischnancas.

Vischnancas cun almain 1000 persunas

En cumparaziun cun la populaziun saja il Grischun en Svizra il chantun cun las pli bleras vischnancas, ha ditg cusseglier guvernativ *Martin Schmid*. Da las 180 vischnancas da noss chantun sajan bleras betg pli ablas da vegnir suenter als pensums e perquai dovria quai structurass pli simplas e pli transparentas, ha accentuà il schef da finanzas dal chantun Grischun. Er en il futur vul il chantun promover fusiuns da vischnancas, dentant plitost fusiuns da grondas vischnancas. Tenor *Martin Schmid* vul il chantun sustegnair finanziaimain pi ferm fusiuns da vischnancas pli grondas fin 1000 persunas che per exempel fusiuns da vischnancas cun ina populaziun da

En il circol Surses è la fusiun betg gartegiada avant quatter onns pervia dal quorum da las nov vischnancas.

FOTO G. N. STGIER

100 fin 200 persunas. Fusiuns da vischnancas duain vinavant vegnir iniziadas al lieu e concludidas tenor il princip da sutensi. Sco novaziun duain esser pussaivlas en il futur – en consequenza d'iniziativas al lieu – er votaziuns communalas e votaziuns cirquitalas davart las fusiuns. La fusiun da las nov vischnancas da Surses il 2006 saja betg ida en viugur pervia dal quorum da las vischnancas, er sche la populaziun saja stada per la fusiun, ha ditg *Martin Schmid*. I saja dentant da gronda impurtanza che la populaziun decidia co che la vischnanca fusiunda duai vesair or.

Per 60 vischnancas è la fusiun gia in tema

Per promover las fusiuns vul la regenza er dismetter tscherts obstachels sco per exempel la dumonda dal pe da taglia. Per exempel sche ina vischnanca cun in pe da taglia da 130% vul fusiunar cun ina vischnanca cun in pe da taglia da 90% vul il chantun cun la guliavaziun da finanzas procurar ch'il pe da taglia saja er en il futur 90%. Tar ina fusiun da vischnancas vul la regenza er procurar ch'il traffic public en quella vischnanca fusiunada saja garanti. Tar ina fusiun duaian las vischnancas burgaisas betg partout fusiun-

nar. Dal reminent sajan gia 60 vischnancas da noss chantun fatschentadas cun in project da fusiun, ha ditg *Martin Schmid*.

Be pli regiuns

Per far urden cun ils 39 circuls, 11 districts e 13 corporaziuns regionalas è la finamira dal chantun da far or da quella organisaziun fin l'onn 2013 be pli tschintg fin otg regiuns. Quai vul la regenza far tras ina midada da la constituziun ch'ella vul suttametter al cussegl grond. Las regiuns duain cumpliar ils districts actuals e las corpo-

raziuns regionalas actualas. Las regiuns duain gidar las vischnancas ad ademplir incumbensas surcommunalas e vegnir concepidas tenor las reglas da la collavuraziun intercomunala. Il circol na duai avair naginas incumbensas chantunalas pli; sco purtader d'incumbensas communalas ed intercomunalas resta el dentant ad interim. La discussiun davart ils circuls electorals vegn coordinada cun fixar las structurass da las regiuns e prendida per mauns tenor il princip «L'emprim la refurma territoriala, alura la refurma electorala».